

Bilaga checklista – Villkorad läkemedelsanvändning (ViLA)

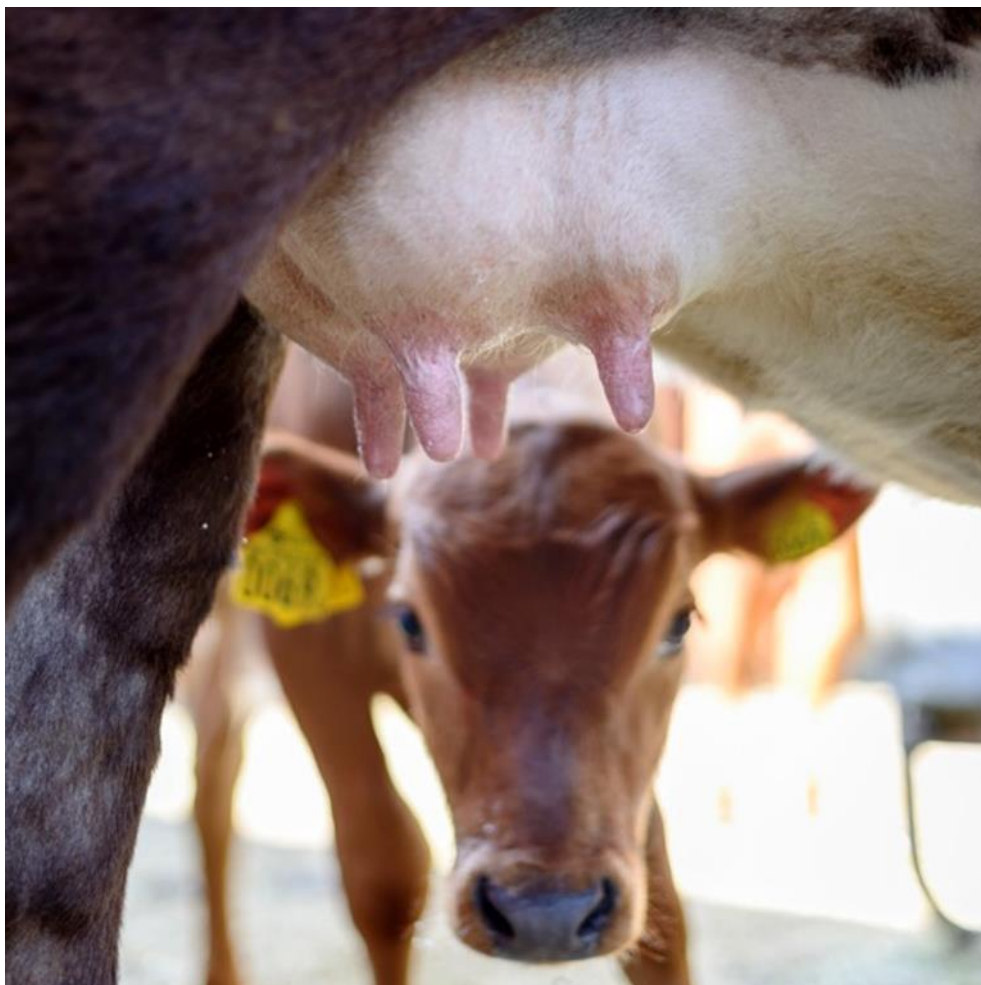

Foto: Karl Forsberg

Innehåll

Bilaga checklista – Villkorad läkemedelsanvändning (ViLA).....	1
1 Inledning	3
1.1 Bilagans utformning.....	3
1.2 Hjälprea till checklistan.....	3
2 Villkorad läkemedelsanvändning.....	4
2.1 Grundläggande förutsättningar.....	4
2.2 Anmälan till länsstyrelsen	8
2.3 Symptombilder och läkemedel.....	9
2.4 Inledande besök, besök för uppföljning, rådgivning och kontroll samt avslutande besök	9
2.5 Journalföring	11
2.6 Besättningar med nötkreatur för mjölkproduktion.....	11
2.7 Besättningar med nötkreatur för produktion av kött	14
2.8 Besättningar med gris.....	16
2.9 Besättningar med får eller get som hålls för mjölkproduktion.....	17
2.10 Besättningar med får eller get som hålls för produktion av kött, ull eller skinn	18

1 Inledning

Denna bilaga kompletterar den särskilda Checklista med förslag på kontrollpunkter som tagits fram av Jordbruksverket. Bilagan gäller för kontroll av veterinärer som förskriver läkemedel för villkorad läkemedelsanvändning. Bilagan ger information om hur bestämmelserna och kontrollpunkterna kan tolkas och tillämpas.

Denna vägledning är dock inte juridiskt bindande och Jordbruksverket saknar möjlighet att besluta om bindande instruktioner för länsstyrelsens kontrollpersonal.

Bilagan beskriver gällande lagstiftning med syfte att vara till hjälp när länsstyrelsens personal är ute på kontroll. Den är inte en fullständig återgivning av gällande regler och är endast tänkt att användas som hjälp vid en fysisk kontroll av att bestämmelserna följs. Det kan dock finnas andra kontrollåtgärder som också är lämpliga vid kontrollen.

1.1 Bilagens utformning

Vissa kontrollpunkter innehåller utdrag ur föreskrifterna. Detta är dock inte en fullständig återgivning av föreskriften och kan därför inte användas utan kontroll mot gällande regelverk. Syftet med bilagan är att vara en hjälp för en mer samstämmig uppfattning om hur föreskrifterna är tänkta att tolkas och tillämpas.

Checklistan kan du ladda ner från Jordbruksverkets hemsida.

1.2 Hjälpreda till checklistan

Kontrollpunkterna som Jordbruksverket lyfter fram i checklistan omfattar merparten av de nationella kraven på området. För varje kontrollpunkt kan du välja på ”Ja”, ”Nej”, ”Ej kontrollerat” eller ”Ej aktuellt”.

Ett kryss i rutan ”Ja”, innebär att du som handläggare gör bedömningen att de aktuella kraven är uppfyllda.

I samtliga fall innebär ett kryss i rutan ”Nej” att det fanns avvikelser (brister/överträdelser) mot de krav som ställs. I de fall du noterar ”Nej” bör avvikelserna beskrivas mer i detalj.

För samtliga punkter finns också alternativet ”Ej aktuellt”. Detta används i de fall aktuella regler inte är tillämpliga. ”Ej kontrollerat” markeras för de kontrollpunkter som inte har kontrollerats.

Kontrollpunkterna i både riktlinjerna och i checklistan följer i de flesta fall föreskriftens paragrafordning.

I denna bilaga används samma förkortningar och definitioner som i Jordbruksverkets ”Kontrollvägledning djurhållares hantering av läkemedel (tidigare läkemedel på gård)”.

2 Villkorad läkemedelsanvändning

Den villkorade läkemedelsanvändningen gäller för besättning med:

- Nötkreatur för mjölkproduktion
- Nötkreatur för köttproduktion
- Gris
- Får och get för mjölkproduktion
- Får och get för köttproduktion

2.1 Grundläggande förutsättningar

- DHP 1

Förskrivningen sker som en del av förebyggande djurhälsovård enligt 5 kap. 1 § 1 SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- DHP 2

Förskrivande veterinär har utbildning i ViLA och strategiskt förebyggande djurhälsoarbete med inriktning på aktuellt djurslag, med godkänt resultat, 5 kap. 2 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Tänk på att bestämmelsen endast gäller för veterinärer som har ViLA i besättningar med mjölkkor fram till och med 31 december 2024. Därefter gäller den även för övriga djurslag (nötkreatur för köttproduktion, gris, får och get).
- Veterinären ska ha utbildning i villkorad läkemedelsanvändning och strategiskt förebyggande djurhälsoarbete. Det är alltså inte någon specifik utbildning utan veterinären kan ha tillgodogjort sig den genom olika utbildningar, deltagande i seminarier etc. En veterinär som har specialistkompetens inom aktuellt djurslag kan i de flesta fall anses uppfylla kraven i bestämmelsen.

- DHP 3

Veterinären har bedömt djurhälsan och djurskyddet i besättningen för att utreda om det är lämpligt med ViLA, 5 kap. 3 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Veterinären har:
 - Gjort en besättningsutredning med särskilt fokus på sjukdomsförekomst och djurhälsa.
 - Tagit fram en djurhälsoplan för det framtida strategiska arbetet för att förebygga ohälsa i besättningen.
 - Kontrollerat djurskyddet i besättningen. Om det gäller mjölkkor eller gris ska veterinären fylla i djurskyddsdeklarationer enligt bilagorna 2 och 3 i D 35. För närvarande är dessa bilagor felaktiga och i väntan på att föreskriften ska uppdateras bör veterinären istället använda sig av de versioner som finns tillgängliga via Jordbruksverkets webbplats.

- Kontrollerat att djurhållaren och andra som är ansvariga för behandlingar i besättningen har gått kurs i ViLA enligt bilaga 4 i D 35.
- Veterinären har journalfört sina bedömningar och bifogat djurhälsoplanen, djurskyddsdeklarationen och behandlingsinstruktionerna till journalen samt lämnat en kopia av djurhälsoplanen, djurskyddsdeklarationen och behandlingsinstruktionerna till djurhållaren.
- Om mer än en veterinär förskriver läkemedel för ViLA i besättningen enligt 6 § behöver bara en av veterinärerna göra besättningsutredningen och ta fram djurhälsoplanen.

- DHP 4

Veterinären har tagit fram skriftliga behandlingsinstruktioner enligt 5 kap 3 § och dessa uppfyller kraven i 5 kap. 4 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Behandlingsinstruktionerna innehåller följande:
 - En tydlig och lättförståelig beskrivning av de symptombilder som får behandlas och en tydlig beskrivning av hur djurhållaren ska undersöka djuret för att fastställa symtombilden.
 - Vid symtombilden för mastit ska det ingå i instruktionen att djurhållaren ska ta ett mjölkprov och lämna detta till veterinären eller laboratorium för analys alternativt att mjölkprovet ska analyseras på gården med en metod för bakteriologisk analys av mjölkprover som är validerad av en oberoende part.
 - Vid symtombilder för klövar hos nötkreatur ska det ingå i instruktionen att djuren ska undersökas i verkstol eller motsvarande.
 - Utförliga anvisningar om hur djurhållaren ska behandla djur med beskrivna symtombilder. Anvisningarna ska innehålla läkemedelsbehandlingar och övriga behandlingsåtgärder.
1. Anvisningarna om läkemedelsbehandlingar innehåller följande för varje symtombild och läkemedel:
 - a. dosering av läkemedlet,
 - b. med vilket intervall som läkemedlet ska ges,
 - c. hur länge behandlingen ska pågå,
 - d. på vilket sätt läkemedlet ska ges, samt
 - e. om det behövs, var på kroppen som läkemedlet ska ges.
 2. Anvisningarna om övriga behandlingsåtgärder kan vara att:
 - a. separera djuret från gruppen
 - b. sätta djuret i sjukbox
 - c. ge djuret mjukt underlag
 - d. kontrollera att djuret har korrekt vätskebalans
 - e. kontrollera att djuret kan uppnå termisk komfort

- f. utföra täta urmjölkningar
- g. rengöra sår
- h. vid klövproblem, avlasta med kloss.
 - Information om gällande karenstider för respektive läkemedel.
 - Anvisningar om vad djurhållaren ska göra om djuret/djuren inte blir bättre efter behandling.
 - Vid smittsamma sjukdomar ska det finnas anvisningar om vilka åtgärder som ska genomföras för att förhindra att andra djur smittas.
 - Anvisningar om hur djurhållaren ska journalföra behandlingarna.
- Instruktionerna är baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet samt erfarenheter från tidigare behandlingar i besättningen och veterinären har uppdaterat instruktionerna enligt nya forskningsrön samt erfarenheter från besättningen.
- Vid behandling med antibiotika ska bestämmelserna i 2 kap. 4–11 §§ i D 35 följas, se kontrollpunkter för kontroll av veterinär.
 - En veterinär bör i behandlingsinstruktionerna bara ha angett ett läkemedel som innehåller antibiotika för respektive symtombild, förutom i de fall där en symtombild kan kräva behandling med olika typer av antibiotika. Veterinären bör ha specificerat när djurägaren ska använda respektive läkemedel. Veterinären bör inte ha angett mer än två läkemedel som innehåller antibiotika för respektive symtombild.
- DHP 5

Överenskommelsen om ViLA har signerats av både veterinär och djurhållare, och innehåller de uppgifter som framgår av 5 kap. 5 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

 - Överenskommelsen innehåller följande uppgifter:
 - Namn och veterinärnummer på den eller de veterinärer som förskriver läkemedel.
 - Djurhållarens namn och adress.
 - Anläggningens fastighetsbeteckning och registrerings- eller godkännandenummer. (Registrerings- eller godkännandenummer enligt artiklarna 93, 97 och 99 i förordning (EU) 2016//429).
 - Djurslag och produktionsform.
 - Om förskrivningen för ViLA ska vara tidsbegränsad – under vilken tidsperiod. Det kan t.ex. gälla för besättningar med får där behovet bara finns under lamningssäsongen.
 - Vilka personer som är ansvariga för behandlingarna i besättningen och att de har gått utbildning för aktuellt djurslag och produktionsform enligt 5 kap. 3 § första stycket 6 i D 35.

- Villkor om regelbunden vidareutbildning i förebyggande djurhälsovård. Vidareutbildning av behandlande personal bör ske minst vartannat år och kan exempelvis ske genom en grundlig genomgång i den egna besättningen av en veterinär som normalt sett inte är verksam i besättningen. Det kan också ske genom föreläsningar eller djurägarträffar som kan hållas både fysiskt och digitalt.
- Ett villkor som ger veterinären möjlighet att upphöra med ViLA om behandlingsinstruktionerna inte följs eller om djurhälsoläget eller djurskyddet i besättningen inte längre är godtagbart.
- Följande dokument har bifogats överenskommelsen:
 - En kopia av djurhälsoplanen (enligt 5 kap. 3 § första stycket 2 i D 35).
 - En kopia av djurskyddsdeklarationen (enligt 5 kap. 3 § första stycket 3 i D 35).
 - En kopia av behandlingsinstruktionerna (enligt 5 kap.4 § i D 35).
- DHP 6

Endast en veterinär förskriver läkemedel i den aktuella besättningen och har låtit en ersättare genomföra enstaka besök i besättningen, 5 kap. 6 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

 - Antalet besök som ersättaren gjort är som mest 25 procent av besöken per år. Den ersättande veterinären har fått noggranna instruktioner från den ordinarie veterinären. Ersättande veterinär behöver inte ha gått kurs i ViLA.
 - Vid en oförutsedd händelse som gör att en ordinarie veterinär/veterinärer inte kan genomföra ett besök får en annan veterinär ersätta den ordinarie veterinären vid detta besök. Oförutsedda händelser kan exempelvis vara sjukdom eller vård av sjukt barn. Semester eller annan planerad ledighet bör inte kunna ses som oförutsedda händelser.
- DHP 7

Högst tre veterinärer förskriver läkemedel i samma besättning under förutsättning att villkoren i 5 kap. 6 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41) är uppfyllda.

 - Om mer än en veterinär förskriver läkemedel för ViLA i besättningen enligt 5 kap. 6 § behöver bara en av veterinärerna göra besättningsutredningen och ta fram djurhälsoplanen. Se 5 kap. 3 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).
 - Samtliga veterinärer har skrivit under behandlingsinstruktionerna och överenskommelsen med djurhållaren.
 - Samtliga veterinärer har angetts i anmälan till länsstyrelsen.
 - Samtliga veterinärer har utfört minst tre besök per år i samband med ViLA.
- DHP 8

Om förskrivningsperioden är kortare än fyra månader görs samtliga besök i besättningen av samma veterinär, 5 kap. 7 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Vid en oförutsedd händelse som gör att ordinarie veterinär inte kan genomföra ett besök får en annan veterinär ersätta den ordinarie veterinären vid detta besök.
- Oförutsedda händelser kan exempelvis vara sjukdom eller vård av sjukt barn. Semester eller annan planerad ledighet bör inte kunna ses som oförutsedda händelser.

2.2 Anmälan till länsstyrelsen

- DHP 9

Överenskommelsen mellan veterinär och djurhållare har skickats till länsstyrelsen senast två veckor efter undertecknande, 5 kap. 8 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Anmälan är skriftlig och innehåller följande
 - En kopia på överenskommelsen med djurhållaren.
 - En kopia på djurskyddsdeklarationen (gäller endast mjölkkor och gris).
 - En kopia på behandlingsinstruktionerna.

- DHP 10

Veterinären meddelar länsstyrelsen årligen att förskrivningen fortsätter, 5 kap. 9 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Veterinären har bifogat följande:
 - En kopia på aktuella behandlingsinstruktioner.
 - En kopia på den senaste djurskyddsdeklaration (gäller endast mjölkkor och gris).
- Veterinären har meddelat länsstyrelsen senast efter två veckor om ändringar sker av överenskommelsen eller behandlingsinstruktionerna, förutsatt att ändringen har betydelse för djurhälsa eller djurskydd. Exempel på sådant kan vara att läkemedel med en viss aktiv substans byts ut mot ett annat med samma aktiva substans.

- DHP 11

Veterinären har anmält till länsstyrelsen att denne slutat förskriva innan överenskommelsen med djurhållaren löpt ut, 5 kap. 10 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Anmälan har gjorts senast två veckor efter att förskrivningen har upphört.
- Om förskrivningen för ViLA varit tidsbegränsad behövs ingen anmälan om att perioden upphört.

2.3 Symptombilder och läkemedel

- DHP 12

Veterinären förskriver bara läkemedel i en besättning för beräknad förbrukning om 8 veckor åt gången, 5 kap. 11 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- DHP 13

Antibiotika förskrivs inte som profylax, 5 kap. 12 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- DHP 14

Förskrivning av metafylax sker bara när villkoren i 5 kap. 13 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41) är uppfyllda.

- Villkoren som ska vara uppfyllda är:
 - Behandlingen sker under en begränsad tidsperiod.
 - Djurhållaren utför samtidigt förebyggande åtgärder.
 - Efter behandlingen har behandlingsresultatet och de förebyggande åtgärderna utvärderats. Vid en förlängning av behandlingen har djuren provtagits innan ny behandling påbörjas.

Kontroll av att veterinären endast förskriver läkemedel för behandling av symtombilder som uppfyller samtliga villkor enligt 5 kap. 14 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41) tas upp under varje enskilt djurslag.

- DHP 15

I samband med ViLA förskriver veterinären bara läkemedel som uppfyller villkoren i 5 kap. 15 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Båda dessa villkor är uppfyllda:
 - Läkemedlen är avsedda att behandla eller förebygga sådana symtombilder som framgår av 5 kap. 14 § i D 35.
 - Läkemedlen innehåller någon av de substanser som anges för respektive djurslag och produktionsform i 5 kap. 27 och 30–33 §§ i D 35.

2.4 Inledande besök, besök för uppföljning, rådgivning och kontroll samt avslutande besök

- DHP 16

Veterinären har gjort ett inledande besök i besättningen där ViLA ska användas, 5 kap. 16 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

Kontroll av att veterinären besöker djurhållaren för uppföljning, rådgivning och kontroll i besättningen enligt intervallen i 5 kap. 17 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41) tas upp under varje enskilt djurslag.

- DHP 17

Vid varje uppföljningsbesök, rådgivningsbesök och kontrollbesök i besättningen har veterinären kontrollerat och följt upp villkoren enligt 5 kap. 18 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Dessa villkor innebär att veterinären har:
 - Kontrollerat att det förebyggande djurhälsoarbetet och djurskyddet samt övriga grundläggande förutsättningar gör att det är lämpligt att fortsätta med ViLA (dock ingår inte kontroll av gränsvärden för ViLA mjölk), samt vid behov reviderat djurhälsoplanen.
 - Följt upp de behandlingar som gjorts sedan föregående besök inklusive sjukdomsförekomst, bedömning av behandlingsresultat och avstämning av läkemedelsåtgång samt vid behov ha reviderat behandlingsinstruktionerna. Veterinären ska särskilt följa upp antibiotikabehandlingar av symtombilder där djurhållaren kan välja mellan olika typer av antibiotika.
 - Vid behov, dock minst var fjärde månad, ha upprättat en djurhälsodeklaration i besättningar med mjölkkor eller gris.

Varje år kontrollerar veterinären att besättningen fortfarande uppfyller kraven för att få påbörja ViLA enligt 5 kap. 24 och 29 §§ (mjölkkor) SJVFS 2023:21 (D 35/L 41). Detta tas upp under "Besättningar med nötkreatur för mjölkproduktion".

- DHP 18

Veterinär som förskrivit läkemedel enligt ViLA för en tidsbegränsad period har utfört ett avslutande besök där sjukdomsförekomst och läkemedelsanvändning har summerats, 5 kap. 19 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- DHP 19

Veterinären har följt villkoren för digitala besök i enlighet med 5 kap. 20 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- För digitala besök gäller:
 - Första besöket får inte vara digitalt.
 - Högst 25 % av besöken får vara digitala, två besök i rad får dock inte vara digitala.
 - Om förskrivningen gäller för en tidsbegränsad period där endast ett besök för uppföljning, rådgivning och kontroll ska göras, får detta utföras digitalt även om det innebär att det blir fler 25 % av besöken.
 - Avslutande besök för tidsbegränsad ViLA-period får inte utföras digitalt.

2.5 Journalföring

- DHP 20

Journalföring sker löpande eller i samband med de besök som veterinären gör för uppföljning, rådgivning och kontroll, 5 kap. 22 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Veterinären har i samband med besök eller löpande journalfört de behandlingar som djurhållaren har utfört sedan senaste besöket.
- De läkemedelsbehandlingar som sker i december ska vara journalförda senast 15 februari året efter.

- DHP 21

Veterinären har journalfört samtliga besök som gjorts i besättningen, oavsett om det skett läkemedelsbehandling eller ej, 5 kap. 23 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Journalerna innehåller följande uppgifter:
 - De uppgifter som framgår om journalföring i 3 kap. SJVFS 2023:19 (D 33).
 - Uppgifter om läkemedelsanvändning inklusive om behandlingen haft avsedd effekt eller ej.
 - Bedömning av djurhälsoläget i besättningen, inklusive djurhälsoplan om den har reviderats under besöket.
 - Bedömning av djurskyddet i besättningen, inklusive djurskyddsdeklaration om sådan har upprättats under besöket.
 - Bedömning av om det är lämpligt att fortsätta med ViLA i besättningen.

2.6 Besättningar med nötkreatur för mjölkproduktion

- DHP 22

Veterinären förskriver bara läkemedel för behandling av symtombilder som uppfyller samtliga villkor enligt 5 kap. 14 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Följande kriterier är uppfyllda:
 - Symtombilderna förekommer eller kan förväntas förekomma i den aktuella besättningen och för det djurslag/produktionsform som förskrivningen omfattar.
 - Det är symtombilder som veterinären bedömer att djurhållaren kan identifiera och behandla på ett korrekt sätt.
 - Symtombilder som ingår i behandlingsinstruktionerna.
 - Vid förskrivning till besättningar med mjölkkor ska veterinären dessutom ta hänsyn till symtombilder som framgår i 5 kap. 28 § i D 35.

- Veterinären får oavsett ovan förskriva vaccin och antiparasitära läkemedel för att förebygga sjukdom.

- DHP 23

Veterinären besöker djurhållaren för uppföljning, rådgivning och kontroll i besättningen enligt intervallen i 5 kap. 17 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Besättningar med mjölkkor ska besökas med minst följande intervall:
 - Besättning med medelkoantal lägre än 100 kor besöks minst var tredje vecka.
 - Besättning med medelkoantal på 100–250 kor besöks minst var annan vecka.
 - Besättning med medelkoantal högre än 250 kor besöks minst varje vecka.

- DHP 24

Besöksintervallen får fördubblas om villkoren i 5 kap. 29 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41) är uppfyllda.

- Följande villkor är uppfyllda:
 1. Dödlighet för spädkalvar yngre än 24 timmar understiger 8 %.
 2. Dödligheten för kalvar 1–180 dagar understiger 5 %.
 3. Andelen självdöda eller avlivade kor understiger 8 %.
 4. Andelen behandlade juverinflammationer understiger 10 %.
- Dessa villkor ska kontrolleras minst var fjärde månad.

- DHP 25

Veterinären har kontrollerat att gränsvärdena enligt 5 kap. 24–25 §§ SJVFS 2023:21 (D 35/L 41) är uppfyllda innan förskrivning påbörjas.

- Kraven som ska vara uppfyllda under den senaste 12-månadersperioden är följande:
 - Andelen självdöda eller avlivade kor understiger 10 %.
 - Dödligheten för kalvar 1–60 dagar understiger 6 %.
 - Andelen behandlade juverinflammationer understiger 20 %.
- Hur gränsvärdena ska räknas ut framgår av 5 kap. 24 §. I de allra flesta fall kommer motsvarande värden i Kokontrollen att visa på samma eller en högre siffra varför veterinären kan använda de siffrorna om besättningen är ansluten till Kokontrollen.
- Även om kalvdödligheten är för hög får veterinären börja med ViLA i besättningen om följande villkor är uppfyllda:

- Veterinären bedömer att besättningen har möjlighet att uppfylla kravet om dödlighet för kalv 1–60 dagar under kommande 12-månadersperiod.
 - Det finns en åtgärdsplan för hur kalvhälsan ska öka och dödligheten minska.
- DHP 26

Veterinären har kontrollerat att besättningen uppfyller gränsvärdena minst en gång per år enligt 5 kap. 25–26 §§ SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

 - Veterinären har avslutat förskrivningen om kravet för kalvdödlighet, 1–60 dagar, inte är uppfyllt inom 12 månader från det att förskrivning inom ViLA påbörjades.
 - Veterinären fortsätter med förskrivning av läkemedel för ViLA först när besättningen återigen uppfyller samtliga gränsvärden i 24 § eller efter att ytterligare 12 månader har passerat.
 - Veterinären har fortsatt med förskrivning trots att inte alla gränsvärden är uppfyllda – kontrollera då följande villkor:
 - Veterinären har bedömt att orsaken till att besättningen inte längre uppfyller kraven är tillfällig och att djurhållaren inte kunnat styra över orsaken.
 - Veterinären har bedömt att djurhälsan i besättningen kommer att kunna förbättras och att kraven kommer uppfyllas inom de närmaste 12 månaderna.
 - Veterinären och djurhållaren har tagit fram en åtgärdsplan för hur kraven ska kunna uppfyllas. Veterinären har redovisat sina bedömningar enligt 5 kap. 26 § första stycket i journalen samt meddelat länsstyrelsen om detta.
- DHP 27

Förskrivning av läkemedel till mjölkkor sker bara med läkemedel enligt 5 kap. 27 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

 - Detta gäller
 1. bensylpenicillin för systemiskt bruk
 2. intramammarier med bensylpenicillin
 3. intramammarier för sintidsbehandling
 4. intramammarier som bara innehåller en plugg/spenförslutning
 5. imidocarb
 6. oxytocin
 7. NSAID
 8. vaccin

9. vitaminpreparat
 10. mineralpreparat
 11. antiparasitära läkemedel.
 - Läkemedel enligt punkterna 7–11 ska vara godkända för nötkreatur eller där Läkemedelsverket har beviljat licens. Om det inte finns något godkänt läkemedel med lämplig styrka eller beredningsform, eller om det godkända läkemedlet inte går att få tag i, får veterinären använda annat läkemedel enligt kaskadprincipen.
- DHP 28

Föreskrivning med läkemedel enligt 5 kap. 28 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41) sker bara om besättningsutredningen (5 kap. 3 § första stycket 1) visar att det är lämpligt.

 - Följande symtombilder får då inkluderas i föreskrivningen:
 1. immunisering (vaccination)
 2. symtom som tyder på bakteriell infektion i klövspalten
 3. symtom som tyder på genomgående defekt i sulan
 4. symtom som tyder på juverinflammation hos kor
 5. symtom som tyder på sommarsjuka (babesios)
 6. symtombild som tyder på bakteriell eller virusorsakad infektion i lungor hos kalvar som ännu inte betat
 7. symtom som tyder på infektion i tarm hos kalv
 8. symtom som tyder på bakteriell infektion i navel hos kalv
 9. symtom som tyder på bakteriell infektion i enstaka led hos kalv
 10. symtom som tyder på oral form av nekrobacillos hos kalv.
 - DHP 29

Tiden mellan veterinärens besök i besättningen har fördubblats då villkoren i 5 kap. 29 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41) är uppfyllda.

 - Samtliga villkor ska vara uppfyllda för att tiden mellan besök ska kunna utökas:
 - Dödlighet för spädkalvar yngre än 24 timmar är lägre än 8 %.
 - Dödligheten för kalvar 1–180 dagar är lägre än 5 %.
 - Andelen självdöda eller avlivade kor är lägre än 10 %.
 - Andelen juverinflammationer är lägre än 10 %.
 - Var fjärde månad kontrollerar veterinären att besättningar med utökat besöksintervall fortfarande uppfyller kraven ovan.

2.7 Besättningar med nötkreatur för produktion av kött

- DHP 30

Veterinären förskriver bara läkemedel för behandling av symtombilder som uppfyller samtliga villkor enligt 5 kap. 14 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Följande kriterier är uppfyllda:
 - Symtombilderna förekommer eller kan förväntas förekomma i den aktuella besättningen och för det djurslag/produktionsform som förskrivningen omfattar.
 - Det är symtombilder som veterinären bedömer att djurhållaren kan identifiera och behandla på ett korrekt sätt.
 - Symtombilder som ingår i behandlingsinstruktionerna.
- Veterinären får oavsett ovan förskriva vaccin och antiparasitära läkemedel för att förebygga sjukdom.

- DHP 31

Veterinären besöker djurhållaren för uppföljning, rådgivning och kontroll i besättningen enligt intervallen i 5 kap. 17 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Besättningar med nötkreatur för köttproduktion ska besökas minst var åttonde vecka, totalt minst 8 gånger per år.

- DHP 32

Förskrivning av läkemedel sker bara med läkemedel enligt 5 kap. 30 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Dessa läkemedel är:

1. bensylpenicillin
2. kombinationer av sulfonamider och trometoprim
3. tetracykliner
4. florfenikol
5. tulatromycin
6. imidocarb
7. oxytocin
8. NSAID
9. vaccin
10. vitaminpreparat
11. mineralpreparat
12. antiparasitära läkemedel.

- Läkemedel enligt punkterna 2–5 får bara användas efter en konstaterad besättningssmitta eller om det kan förväntas att läkemedlet är det enda effektiva behandlingsalternativet för en viss symtombild.
 - En konstaterad besättningssmitta bör verifieras med mikrobiologisk undersökning och resistensbestämning. Den mikrobiologiska

undersökningen och resistensbestämningen bör upprepas med ett lämpligt intervall anpassat till infektionsagens och besättningens storlek.

- Läkemedel enligt punkterna 8–12 ska vara godkända för nötkreatur eller där Läkemedelsverket har beviljat licens. Om det inte finns något godkänt läkemedel med lämplig styrka eller beredningsform, eller om det godkända läkemedlet inte går att få tag i, får veterinären använda annat läkemedel enligt kaskadprincipen.

2.8 Besättningar med gris

- DHP 33

Veterinären förskriver bara läkemedel för behandling av symtombilder som uppfyller samtliga villkor enligt 5 kap. 14 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Följande kriterier ska vara uppfyllda:
 - Symtombilderna förekommer eller kan förväntas förekomma i den aktuella besättningen och för det djurslag/produktionsform som förskrivningen omfattar.
 - Det är symtombilder som veterinären bedömer att djurhållaren kan identifiera och behandla på ett korrekt sätt.
 - Symtombilder som ingår i behandlingsinstruktionerna.
- Veterinären får oavsett ovan förskriva vaccin och antiparasitära läkemedel för att förebygga sjukdom.

- DHP 34

Veterinären besöker djurhållaren för uppföljning, rådgivning och kontroll i besättningen enligt intervallen i 5 kap. 17 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Besättningar med gris besöks minst var åttonde vecka, dock totalt minst 8 gånger per år.

- DHP 35

Förskrivning av läkemedel till ViLA-gårdar med gris sker bara med läkemedel enligt 5 kap. 31 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- De läkemedel som får användas är:
 - antibiotika av kategori D enligt EMA:s ”Kategorisering av antibiotika för användning till djur för förständig och ansvarsfull användning”.
- Läkemedel enligt 5 kap. 31 § första stycket 1–10, får bara användas efter en konstaterad besättningssmitta eller om det kan förväntas att läkemedlet är det enda effektiva behandlingsalternativet för en viss symtombild.

1. tylosin
2. tiamulin
3. tylvalosin

4. tulatromycin
 5. tildipirosin
 6. gamitromycin
 7. paromomycinsulfat
 8. neomycinsulfat
 9. florfenikol
 10. kinoloner
 - oxytocin
 - menbuton
 - altrenogest – under förutsättning att det används enligt bestämmelserna i 2 kap. 16 § i D 35, dvs. endast vid fertilitetsbehandling
 - omeprazol
 - metamizol
 - läkemedel för lokalbedövning i samband med kastrering av hangrisar yngre än 7 dagar
 - glukoslösning.
- En konstaterad besättningssmitta bör ha verifierats med mikrobiologisk undersökning och resistensbestämning. Detta ska visa att det förskrivna läkemedlet är verksamt mot den aktuella smittan i besättningen. Den mikrobiologiska undersökningen och resistensbestämningen bör upprepas med lämpligt intervall, anpassat till infektionsagens och besättningsstorlek.
- DHP 36

Veterinären har inte förskrivit läkemedel av kategori A eller B enligt EMA:s ”Kategorisering av antibiotika för användning till djur för förständig och ansvarsfull användning¹”, med undantag för kinoloner, 5 kap. 31 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

2.9 Besättningar med får eller get som hålls för mjölkproduktion

- DHP 37

Veterinären förskriver bara läkemedel för behandling av symtombilder som uppfyller samtliga villkor enligt 5 kap. 14 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

 - Följande kriterier ska vara uppfyllda:
 - Symtombilderna förekommer eller kan förväntas förekomma i den aktuella besättningen och för det djurslag/produktionsform som förskrivningen omfattar.

¹ Se [Categorisation of antibiotics in the European Union PDF \(ema.europa.eu\)](https://www.ema.europa.eu/en/documents/other/categorisation-antibiotics-european-union-pdf_en.pdf)

- Det är symtombilder som veterinären bedömer att djurhållaren kan identifiera och behandla på ett korrekt sätt.
 - Symtombilder som ingår i behandlingsinstruktionerna.
 - Veterinären får oavsett förskriva vaccin och antiparasitära läkemedel för att förebygga sjukdom.
- DHP 38

Veterinären besöker djurhållaren för uppföljning, rådgivning och kontroll i besättningen enligt intervallen i 5 kap. 17 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

 - Besättningar med får och get besöks minst var åttonde vecka, dock totalt minst 8 gånger per år.
 - Om ViLA endast används under en tidsbegränsad period, exempelvis lammingsperioden, gäller inte kravet att veterinären ska besöka besättningen minst 8 gånger per år, 5 kap. 17 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).
 - DHP 39

Förskrivning av läkemedel till ViLA-gårdar med får och get för mjölkproduktion sker bara med läkemedel enligt 5 kap. 32 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

 - Dessa läkemedel är:
 1. bencylpenicillin
 2. oxytocin
 3. glukoslösning
 4. NSAID
 5. vaccin
 6. vitaminpreparat
 7. mineralpreparat
 8. antiparasitära läkemedel.
 - Läkemedel enligt punkterna 4–8 ska vara godkända för djurslagen får eller get eller där Läkemedelsverket har beviljat licens. Om det inte finns något godkänt läkemedel med lämplig styrka eller beredningsform för det aktuella djurslaget, eller om det godkända läkemedlet inte går att få tag i, får veterinären använda annat läkemedel enligt kaskadprincipen.

2.10 Besättningar med får eller get som hålls för produktion av kött, ull eller skinn

- DHP 40

Veterinären förskriver bara läkemedel för behandling av symtombilder som uppfyller samtliga villkor enligt 5 kap. 14 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- Följande kriterier är uppfyllda:
 - Symtombilderna förekommer eller kan förväntas förekomma i den aktuella besättningen och för det djurslag/produktionsform som förskrivningen omfattar.
 - Det är symtombilder som veterinären bedömer att djurhållaren kan identifiera och behandla på ett korrekt sätt.
 - Symtombilder som ingår i behandlingsinstruktionerna.
- Veterinären får oavsett förskriva vaccin och antiparasitära läkemedel för att förebygga sjukdom.

- DHP 41

Veterinären besöker djurhållaren för uppföljning, rådgivning och kontroll i besättningen enligt intervallen i 5 kap. 17 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

 - Besättningar med får och get besöks minst var åttonde vecka, dock totalt minst 8 gånger per år.
 - Om ViLA endast används under en tidsbegränsad period, exempelvis under lamningsperioden, gäller inte kravet att veterinären ska besöka besättningen minst 8 gånger per år, 5 kap. 17 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

- DHP 42

Förskrivning av läkemedel till ViLA-gårdar med får och get för produktion av kött, ull eller skinn sker bara med läkemedel enligt 5 kap. 33 § SJVFS 2023:21 (D 35/L 41).

 - Dessa läkemedel är:
 1. bensylpenicillin
 2. kombinationer av sulfonamider och trimetoprim
 3. tetracykliner
 4. oxytocin
 5. glukoslösning
 6. NSAID
 7. vaccin
 8. vitaminpreparat
 9. mineralpreparat
 10. antiparasitära läkemedel
 - Läkemedel enligt punkterna 2–3 får bara användas efter en konstaterad besättningssmitta eller om det kan förväntas att läkemedlet är det enda effektiva behandlingsalternativet för en viss symtombild.
 - En konstaterad besättningssmitta bör ha verifierats med mikrobiologisk undersökning och resistensbestämning. Detta ska visa att det förskrivna

läkemedlet är verksamt mot den aktuella smittan i besättningen. Den mikrobiologiska undersökningen och resistensbestämningen bör upprepas med lämpligt intervall, anpassat till infektionsagens och besättningsstorlek.

- Läkemedel enligt punkterna 6–10 ska vara godkända för djurslagen får eller get eller där Läke-medelsverket har beviljat licens. Om det inte finns något godkänt läkemedel med lämplig styrka eller beredningsform för det aktuella djurslaget, eller om det godkända läkemedlet inte går att få tag i, får veterinären använda annat läkemedel enligt kaskadprincipen.